

Skorutyák Jánosra emlékezve

A megújult kékfestő műhely Bácsalmáson

Szénásiné Harton Edit

Kulcsszavak/Keywords: Skorutyák család, Kékfestés, Bácsalmás

1879 óta működik Bácsalmáson a Skorutyák család kékfestő műhelye. A dinasztia négy generációja élt és dolgozott e falak között.

Az épület az átfogó felújítást követően a 2015. évi Kulturális Örökség Napjai keretében újra megnyílt. A látogatók a felújított muzeális gépeket működés közben is megtekinthetik és megismerkedhetnek a kihálófélben lévő mesterség munkafolyamataival. A Skorutyák kékfestő dinasztiának egy család-történeti kiállítás állít emléket.

Skorutyák János a kékfestő dinasztia negyedik tagjaként 1943. március 6-án Bácsalmáson született, ugyanabban a Kossuth utcai házban, amelyet dédnagyapja 1879-ben vásárolt. Bácsalmáson végezte általános- és szakiskolai tanulmányait, Kecskeméten szakvizsgázott, majd mesterlevelet szerzett. 1969-ben, 26 évesen vette át édesapjától a kékfestő műhely vezetését. Az ifjú mester az őseitől örökölt tapasztalatokkal és munkaeszközökkel, hatalmas energiával és újító kedvvel látott munkához.

1973-ban Népi Iparművész, 1978-ban Kiváló Kísiparos, 1986-ban Ipar Kiváló Mestere minősítő címben részesül. Míg az előző generációk csak a környékbeli piacokig jutottak el, addig a megújult bácsalmási kékfestő műhely híre távoli országokba is eljutott. Amellett, hogy jellegzetes, KÉKFESTŐ, BÁCSALMÁS feliratú árusító-lakókocsijával bejárta Nyugat-Európát, közben a Kossuth utcai műhelyt is élő múzeumvá vázsolta. 1982-ben édesapjával együtt szervezte meg az I. Országos Kékfestő Találkozót, amin e ritka szakmának 11 képviselője vett részt. 1982-től 1989-ig az Országos Kísipari Kézműves Tanács elnökhelyettesi feladatait is ellátta.

1988-ban az IPOSZ Aranykéz szakmai díjban ré-

szesítette. Alkotó, mestersége múltjából táplálkozó munkáját, szakmaszeretét és ismeretátadó kvalitásait kiállítások és szakmai bemutatók sora dicséri. Önálló kiállításai voltak többek között Budapesten, Kecskeméten, Szegeden, Pápán, Szombathelyen, Kalocsán, Baján, Ópusztaszeren. Külföldi kiállításainak állomáshelyei: Berlin, München, Back-nang, Michelstadt, Heilbronn, Tübingen, Zombor, Modena, de eljutott Párizsba és Finnországba is. A németországi Múnke-boe

falumúzeumában 1993-tól láthatóak munkái. 1995-ben a Kékfestés Európában és Japánban rendezvénysorozat keretében a müncheni Deutsches Museumban, 1996-ban a szlovákiai Martin múzeumában tartott mesterség-bemutató foglalkozásokat. Évente több száz látogatót fogadott a világ minden tájáról. Műhelye mindig nyitva állt az érdeklődők számára. Kiállításai, bemutatói hazánk és szülőhelye népszerűsítését is szolgálták. Bár az őseitől rámaradt szerszámokkal, az ősi technológiával dolgozott, nyitott volt a modern kor kihívásaira is: a volt istállóból kialakított irodájában már számítógépet használt, az 1990-es években az érdeklődőkkel interneten tartotta a kapcsolatot.

Skorutyák János Bácsalmás közéletében is jelentős szerepet töltött be: 1974–1990 között a KIOSZ bácsalmási alapszervezetének társadalmi titkára, 1985–1990-ben a Bácsalmási Tanács végrehajtó bizottságának tagja, 1997-től 2006 áprilisáig a Bácsalmás Baráti Köre Egyesület elnökségi tagja volt.

2003 óta – már nyugdíjasként – emlékeit gyűjtögette, a kékfestés hagyományait őrizte. A család 1879-ben alapított múzeum-műhelye idegenforgalmi nevezetességgé nőtte ki magát.

Óriási szakmai ismeretanyagát szívesen adta át az

érdeklődő japán kékfestőktől a környékbeli iskolásokig. Szakmai-közösségi munkájáról országos és megyei lapokban számos publikáció jelent meg. A Magyar Televízió *Dinasztiák és Főtér* műsorában, a Kossuth Rádió (Kopogtató, 2004), a Duna TV (Pannonia 3 keréken, 2010), legutóbb az ATV *Hazajáró* című műsorában mutatták be tevékenységét. Több diplomamunka is készült a népi iparművészet jeles képviselője és átörökítője munkásságáról, aki 2007-ben Bácsalmás Város Polgármesterének Kitüntető Díja elismerésben részesült.

Egészségi problémákkal küszködve – szinte a vég-sőkig – jó szívvel fogadta a múzeum-műhelybe látogatókat – köztük a város vendégeit –, mindazokat, akik érdeklődtek a kézművesség eme jeles műfaja iránt.

Skorutyák János 2014-ben bekövetkezett halála után örökösei, az elhunyt mester fia és özvegye az épületeket és a berendezéseket teljesen felújították, a régi gépeket megjavíttatták, üzemképpessé tették. A 400 négyzetméteres műhely egyik helyiségében muzeológusok segítségével egy kiállítást is berendeztek, ami a kék-

festéssel foglalkozó család négy generációjának történetét mutatja be.

Szimbolikus jelentőségű, hogy a műhelyalapító előd ükunokája (a Gödöllőn élő *Skorutyák János* villamosmérnök) szervező munkájának köszönhetően a Kulturális Örökség Napjainak keretében, 2015. szeptember 19-én ismét megnyílt a déli országrész egyetlen kékfestő műhelye, az új arculatot kapott Bácsalmási Kékfestő Műhely.

A kézműves mesterség átörökítője, a szakma továbbfolytatója *Bakos Zoltán* kékfestő népi iparművész, aki az ide látogatókat kalauzolja, bemutatja eme régi foglalkozás szépségeit és nehézségeit, a régi, működőképes gépeket és a kékfestés munkafolyamatának minden állomását.

A műhely előzetes bejelentkezést követően ingyenesen megtekinthető. Cím: Bácsalmás, Kossuth u. 49. Elérhetőség: e-mail: skurutyak@kekfesto.hu, telefon: 30/846-8591.